

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ (14621)

Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§12-13 & Αἰσχίνου, Κατὰ Κτησιφώντος 5-6

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ : Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§12-13 [Τ.Θ.]

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλείψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1 [Τ.Θ.]. Να γράψετε το γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

α. Ο Μαντίθεος αρνείται ότι ήταν φιλόδικος όπως οι υπόλοιποι Αθηναίοι.

β. Ο Μαντίθεος αναφέρεται στη συμμαχία Σπαρτιατών και Θηβαίων με αφορμή τη μάχη στην Αλίαρτο.

γ. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Μαντίθεος ο Ορθόβουλος, ως φύλαρχος, κρατούσε τον κατάλογο των ιππέων.

δ. Ο Μαντίθεος αναφέρει ότι κάποιοι Αθηναίοι κατατάχθηκαν στο ιππικό σε αντίθεση με τον σχετικό νόμο.

ε. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι θα ήταν πιο ασφαλής εάν υπηρετούσε στο πεζικό και γι' αυτό ζήτησε από τον Ορθόβουλο να τον τοποθετήσει εκεί.

Μονάδες 10

B1. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των λέξεων «δίκην», «γραφὴν», «εἰσαγγελίαν» στο αστικό και ποινικό Δίκαιο της αρχαίας Αθήνας.

Μονάδες 10

B2. Ο Μαντίθεος αναφέρεται στην στρατιωτική του ζωή και σε μία εκστρατεία. Λαμβάνοντας υπ' όψιν και το παράλληλο κείμενο να γράψετε σε ποιά εκστρατεία αναφέρεται και ποιά στοιχεία επιβεβαιώνουν την ανωτερότητά του; Ποιός έμμεσος υπαινιγμός εκφράζεται στο σημείο αυτό;

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ [Τ.Θ.] : Ξενοφών, Έλληνικά Βιβλ.3 κεφ.5 §21-23

Στα Έλληνικά ο ιστορικός Ξενοφών περιγράφει τα γεγονότα της μάχης στην Αλίαρτο (395 π.Χ.), στην οποία αναφέρεται και ο Μαντίθεος.

Εκείνη τη μέρα λοιπόν το ηθικό των Θηβαίων ήταν πεσμένο, γιατί έκριναν πως οι ζημιές που είχαν πάθει δεν ήταν μικρότερες από εκείνες που είχαν προκαλέσει στους αντιπάλους. Την επομένη, μαθαίνοντας ότι οι Φωκείς κι όλοι οι άλλοι (σύμμαχοι των Λακεδαιμονίων) είχαν φύγει νύχτα κι είχαν σκορπίσει ο καθένας στον τόπο του, άρχισαν να νιώθουν πολύ περήφανοι για το κατόρθωμά τους. Όταν όμως φάνηκε ο Πausanίας με τον στρατό από τη Λακεδαίμονα, νόμισαν ξανά πως διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο, και λένε πως πολλή σιγή και κατήφεια επικρατούσε ανάμεσά τους. Ωστόσο την άλλη μέρα έφτασαν οι Αθηναίοι και παρατάχτηκαν μαζί τους, ενώ ο Πausanίας ούτε προχωρούσε ούτε άρχιζε μάχη· τότε το ηθικό των Θηβαίων αναπτρώθηκε. (...) Ο Πausanίας κι οι άλλοι Λακεδαιμόνιοι αξιωματούχοι συλλογίστηκαν ότι ο Λύσανδρος είχε σκοτωθεί κι ο στρατός του είχε φύγει νικημένος, ότι οι Κορίνθιοι δεν συμμετείχαν στην εκστρατεία κι ότι όσοι έπαιρναν μέρος ήταν απρόθυμοι· συλλογίστηκαν ακόμα και το πρόβλημα του ιππικού, ότι οι αντίπαλοι είχαν ιππικό πολύ κι εκείνοι λίγο — και, το σπουδαιότερο, ότι οι νεκροί κείτονταν κάτω από τα τείχη, έτσι που και να νικούσαν δεν θα τους ήταν εύκολο να τους περιμαζέψουν, εξαιτίας των φρουρών στους πύργους· για όλους αυτούς τους λόγους αποφάσισαν να κάνουν εκεχειρία για την παραλαβή των νεκρών.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

Μονάδες 10

B3. Να αντιστοιχήσετε τις προτάσεις της στήλης **A** με τις ορθές προτάσεις της στήλης **B** :

A	B
α. Η ρητορική τέχνη αναπτύχθηκε στην Αθήνα	1. από τους σοφιστές 2. από τους φιλοσόφους.
β. Οι δικαστές στο δικαστήριο της Ηλιαίας έπρεπε	1. να είναι ζυγός αριθμός 2. να είναι μονός αριθμός.
γ. Ο Λυσίας πήρε επιμελημένη μόρφωση	1. στην κάτω Ιταλία 2. στην Αθήνα.
δ. Ο λόγος του Λυσία υπέρ Μαντιθέου	1. είχε επιτυχές τέλος 2. δεν γνωρίζουμε το αποτέλεσμα της δίκης.

Μονάδες 10

B4 [Τ.Θ.]. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο ομόρριζο (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **δύναιτο:** Έχεις πυρετό, γι' αυτό νιώθεις
- **καθεστηκότας:** Η έχει γίνει δυστυχώς ανυπόφορη!
- **σκέψασθε:** Τι σε προβληματίζει; Δείχνεις
- **έώρων:** Ο αετός έχει πολύ δυνατή
- **ἔφην:** Απαγορεύονται οι τσιγάρων στην τηλεόραση.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ : Αισχίνου, Κατὰ Κτησιφώντος 5-6 [Τ.Θ.]

Ο ρήτορας Αισχίνης με τον λόγο του αυτόν αντιτίθεται στην πρόταση του Κτησιφώντα να τιμηθεί ο Δημοσθένης με χρυσό στεφάνι για τις υπηρεσίες του στην πόλη. Το απόσπασμα που ακολουθεί είναι από το προοίμιο του λόγου.

Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἐν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι καὶ γὰρ τυγχάνω γινώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες. Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω ὅτι ὅταν εἰσὶν εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, «ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους», ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σῶζεται καὶ ἡ δημοκρατία.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

γραφὴ παρανόμων : κατηγορία ἐναντίον παράνομων εισηγήσεων στην βουλή.

παραχωρῶ + δοτ. προσώπου + γενική πράγματος : παραχωρῶ.

κατὰ μικρόν : λίγο λίγο, σιγά σιγά.

τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων: σύμφωνα με τις διαθέσεις των κυβερνώντων.

παρρησία (εδῶ) : ελευθερία γνώμης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1 [Τ.Θ.]. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ... σῶζεται καὶ ἡ δημοκρατία».

Μονάδες 20

A2. Από τί προσπαθεῖ ο Αισχίνης να αποτρέψει τους Αθηναίους;

Μονάδες 10

B1. Να γράψετε την αιτιατική πληθυντικού αρσενικού και θηλυκού γένους των παρακάτω πτωτικών του κειμένου : **ὄντων, τοῖς καταλύουσιν, τῶν ἐφεσθηκότων, ταύτῃ, ἑαυτοῦ.** (Μονάδες 5)

B2. Οι παρακάτω ρηματικοί τύποι του κειμένου να μεταφερθούν στην υποτακτική και ευκτική, διατηρώντας πρόσωπο και χρόνο : **ὑπολείπεται, διοικούνται, ἀγνοεῖτω, ψηφιοῦμαι (β' ενικό), διατηρηθῶσιν. (Μονάδες 5)**

Μονάδες 10

Γ1 [Τ.Θ.]. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

γιγνώσκων:	εἶναι	στο
ὑμῖν:	εἶναι	στο
αἱ δημοκρατούμεναι:	εἶναι	στο
δικάσων:	εἶναι	στο
τῶν δικαστῶν:	εἶναι	στο

(μονάδες 5)

Γ2 [Τ.Θ.]. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω: Με ποια δευτερεύουσα πρόταση επεξηγείται η αντωνυμία **τοῦτ'(ο)**; Να τη γράψετε (μονάδες 3) και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της. (μονάδες 2)

Μονάδες 10

